

Motion till riksdagen
2012/13:A338

av Isak From m.fl. (S)

Ordning på arbetsmarknaden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ordning och reda på arbetsmarknaden och dess betydelse för att motverka osund konkurrens.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ordning och reda på arbetsmarknaden för att minska arbetsolycksfallen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om F-skattsedel.¹

¹ Yrkande 3 hänvisat till SkU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Det gränslösa Europa har öppnat för en större rörlighet av arbetskraft och företag mellan länderna. Öppna gränser med fri rörlighet och handel är bra. Dock kan öppna gränser möjliggöra för oseriösa personer och företag att utnyttja människor som befinner sig i en utsatt ställning på arbetsmarknaden. Arbetsmarknaden förändras ständigt, nya jobb tillkommer och gamla försvinner. Det är inget nytt. Men i dag finns det för många faktorer som underminerar arbetsmarknaden. Det är många olika faktorer som bidrar. I till exempel bygg- och skogsbranschen förekommer kedjor av huvud- och underentreprenörer. Bemanningsföretag och enmansföretag med F-skattsedel tillkommer i allt högre utsträckning på hela arbetsmarknaden. Det utvidgade Europa skapar också nya företeelser som till exempel oklarheter kring löne- och anställningsvillkor samt ansvaret för arbetsmiljöfrågorna.

Kontrollen av inbetalning av skatter och sociala avgifter försvåras i dag. Myndigheter och fackliga organisationer har svårt att hålla koll på företag som förekommer under en kort tid på arbetsmarknaden. Denna oordning på arbetsmarknaden får stora konsekvenser för alla parter på arbetsmarknaden. Den som upphandlar tjänster behöver idag inte ta någon hänsyn till om företaget betalar skatt och sociala avgifter, om företaget är bundet av kollektivavtal eller om de bedriver en bra arbetsmiljö. Detta innebär att de kan anlita ett företag till ett pris och på villkor som uppenbarligen förutsätter ekonomisk brottslighet. Varje år köper vi i Sverige varor och tjänster för ungefär 400 miljarder kronor med offentliga medel. Stat, kommun och landsting ställer sällan krav på leverantörer att de ska ha kollektivavtal eller krav som inte är mindre förmånliga än kollektivavtalets nivåer.

Detta innebär att leverantören kanske använder sig av sämre anställningsvillkor (social dumpning) som ett konkurrensmedel. Det kan i sin tur leda till att marknaden sätts ur spel och slår ut seriösa företag.

Vi anser att det behövs mera kontroller av företagens seriositet vid beviljande av F-skattsedel. Personer som påstår sig vara egenföretagare, men i praktiken bara har en kund är arbetstagare och ska anställas. Löntagare kan tvingas att arbeta till sämre lön och villkor än gällande kollektivavtal. Seriösa företag blir eller riskerar att bli utkonkurrerade av mindre seriösa eller kriminella företag. Stat och kommun går miste om skatteintäkter. Vi anser att det är viktigt att huvudentreprenören är ansvarig för att underleverantören betalar skatt och sociala avgifter. Nu ökar olyckorna och dödstaten igen. Varje arbetsdag sker det 36 allvarliga olycksfall på svenska arbetsplatser, varav 20 stycken är invalidiserande. Hög stress eller dålig utbildning gör att antalet fallolyckor ökar. Många av dem som drabbas är inhyrda arbetstagare. Fall är den vanligaste orsaken till arbetsolyckor i dag. Bland kvinnor är fallolyckor vanliga inom vård- och omsorgssektorn och bland män är det vanligt inom byggbranschen och bland yrkesförare. Även hot och våld på jobbet har ökat. Det är nu den tredje vanligaste orsaken till sjukskrivning i åldersgruppen 16 till 25 år. Detta framgår av AFA försäkrings årliga rapport "Allvarliga arbets-skador och långvarig sjukfrånvaro".

Fel! Okänt namn på

Vi anser det helt nödvändigt att Arbetsmiljöverkets resurser förstärks för att bevaka arbetsmiljön på alla företag, även utländska arbetstagare och gästföretag.

Alla som arbetar i Sverige ska ha rätt till lika villkor för lika arbete. Det gäller oavsett om personen är bosatt i Sverige eller arbetar tillfälligt här. Oseriösa arbetsgivare ska inte kunna dumpa löner och/eller försämra anställningsvillkoren genom att kringgå regelverken på arbetsmarknaden. Därför måste fackföreningarnas möjlighet att kontrollera anställdas löner stärkas och möjlighet att övervaka arbetsvillkoren ute på arbetsplatsen underlättas. För att få ordning på gråzonerna på arbetsmarknaden krävs att arbetsmarknaden går att kontrollera. Ett sätt vore att införa ett statligt register över bemanningsföretag, så att stat, kommun och upphandlande företag vet att bemanningsföretagets ägare inte är belagd med näringsförbud, har obetalda skatter eller avgifter till staten. Därför bör regeringen tillsätta en utredning för att analysera konsekvenserna av nya företagsformer som snedvrider konkurrensen på svensk arbetsmarknad.

Stockholm den 3 oktober 2012

Isak From (S)

Mattias Jonsson (S)

Kurt Kvarnström (S)

Peter Johnsson (S)